

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
Saksnr. 200600205	Dok.nr. 19
Arkivkode 570	Dato: 13.06.06
Avd.: SAM1	Saksbeh.:
U off.:	

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
06/00353-7

Dato

12 JUN 2006

Tilleggsuttalelse - innstilling om nordisk samekonvensjon

Det vises til brev av 17.02.06 fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Olje- og energidepartementet uttalte seg i brev av 12.05.06, men har funnet det nødvendig å komme med tilleggsbemerkninger.

Konvensjonens artikler 16 og 36 viser til at visse inngrep krever Sametingets samtykke. Det fremgår av de generelle merknadene til konvensjonsutkastet at det ikke skal gå lenger enn det som følger av ILO-169 og SP. Eksempelvis uttales om ILO-169 følgende på s. 146 i utredningen:

"Til tross for at det ikke foreligger grunnlag for å fortolke bestemmelsen i artikkel 6 nr. 2 som en vetorett for urfolk, etablerer den en forpliktelse for myndighetene til å søke urfolks forhåndssamtykke eller tilslutning til planlagte tiltak."

Olje- og energidepartementet konstaterer at det tilsynelatende er et misforhold med hensyn til disse generelle merknadene og ordlyden i artikkel 16 og 36 med tilhørende kommentarer, jf. formuleringer som "for så vidt ikke sametinget og de berørte samer samtykker" (artikkel 36 tredje ledd) og "for så vidt ikke det berørte sametinget samtykker til dette". Olje- og energidepartementet ser at dette kan foranledige misforståelser ved at det kan oppfattes slik at sametinget skal ha en utstrakt vetorett for eksempel ved inngrep for utnyttelse av naturressurser etter sektorlovgivningen.

Vedrørende konvensjonen artikkel 16

Konvensjonen oppstiller klare forutsetninger for at bestemmelsen skal kunne få anvendelse. Det stilles både krav om at grunnleggende vilkår for samisk kultur, samiske næringer og samisk samfunnsliv rammes, og at skadene må ha et betydelig omfang, jf "betydelig grad".

Med uttrykket grunnleggende vilkår forstår departementet at det må angå vitale og sentrale forutsetninger for den samiske kulturen, slik den kommer til uttrykk i dag.

Enkelttiltak innenfor Olje- og energidepartementets fagområde som for eksempel fremføring av kraftledninger eller utbygging av vindkraftanlegg, vil derimot ikke være tiltak som i betydelig grad kan skade de grunnleggende vilkår for samisk kultur, samiske næringer eller samisk samfunnsliv, med mindre det gjelder særlige sårbare områder eller svært omfattende tiltak.

Det sies i kommentarene til konvensjonen på side 220 flg. at dersom det dreier seg om sårbare områder vil selv mindre inngrep kunne kreve Sametingets samtykke. Det blir ikke trukket opp noen absolutt grense for hvor og når samtykke skal innhentes, men det kan ikke innfortolkes at ethvert inngrep i samenes kultur, samiske næringer eller samisk samfunnsliv fører til et krav om samtykke. Det er viktig å se hen til begrepet grunnleggende vilkår. Det kan derfor først være krav om samtykke dersom inngrepet truer samenes egenart og mulighet til å leve på samisk vis og drive typisk samisk næringsliv. Som ellers må det også i samiske områder aksepteres tiltak som er mer til gunst enn ulempe, selv om inngrepene kan påvirke samiske interesser i noen grad.

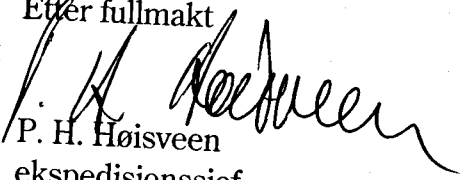
Vedrørende konvensjonen artikkel 36

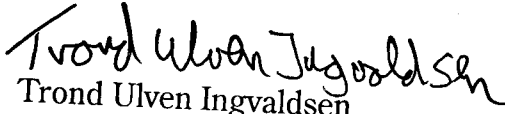
Artikkelen gjelder utnyttelse av naturressurser. Det kreves samtykke fra Sametinget hvis inngrepene gjør det umulig eller vesentlig vanskeligere for samene å utnytte de aktuelle områdene og denne utnyttelsen er vesentlig for samisk kultur. Igjen er det viktig å fokusere på kriteriene for at et samtykke er nødvendig. Det skal helt åpenbart være inngrep som går lengre enn å gjøre det vanskeligere å drive samisk næring som igjen er vesentlig for samisk kultur.

Konfliktløsning

Det er etter Olje- og energidepartementets syn viktig å drøfte en eventuell konfliktløsning. I konkrete saker vil det kunne oppstå diskusjon om et tiltak i det hele tatt er innenfor anvendelsesområdet av for eksempel artikkel 36. Kommentarene til konvensjonen tar kun for seg situasjoner der partene er enige om tolkningen av vilkårene for når samtykke er påkrevd.

Etter fullmakt

P. H. Høisveen
ekspedisjonssjef

Trond Ulven Ingvaldsen
underdirektør